

Warszawa 30.12.2019

Prof.dr hab. Janusz Odziemkowski
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego
Wydział Nauk Historycznych i Społecznych

INSTYTUT HISTORII PAN	
Wpłynęło: 15/01/2020	Znak:
Ref:	Zał:

OPINIA

o dorobku naukowym plk dr hab. Juliusza S. Tyma
przygotowana w związku z postępowaniem kwalifikacyjnym o nadanie
tytułu naukowego profesora

dyk 24.01.20
Inyeh
R

Podstawowe informacje o kandydacie

Plk dr hab. Juliusz S. Tym jest absolwentem Wydziału Historycznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. W 1994 r. obronił pracę magisterską pt. *Front ufortyfikowany w łuku Odry i Warty 1934-1945* napisaną pod kierunkiem prof. dr hab. Karola Olejnika. Po studiach rozpoczął zawodową służbę wojskową. W trakcie służby podjął studia doktoranckie na Wydziale Wojsk Lądowych AON, które uwieńczyła obrona dysertacji doktorskiej *Operacyjno-taktyczne użycie kawalerii samodzielnej Wojska Polskiego w latach 1921-1939*.

W 2007 r. Opiniowany rozpoczął służbę w AON jako adiunkt w Katedrze Historii Sztuki Wojennej AON, następnie w Zakładzie Analiz Współczesnych Konfliktów i Historii Wojen. W 2013 r. postanowieniem Rady Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia, w specjalnościach historia Polski i powszechna XX wieku, historia wojskowości, historia systemów bezpieczeństwa. W l. 2013-2016 pełnił służbę na stanowiskach kierownika zakładu, kierownika Katedry Historii Wojskowości i prodziekana na Wydziale Bezpieczeństwa Narodowego AON. W l. 2016-2018 organizował i był pierwszym dyrektorem Instytutu Strategii Wojskowej Akademii Sztuki Wojennej (ASW). Od 2019 r. jest dyrektorem Instytutu Historii Wojskowej i Służb Specjalnych ASW.

Od 2015 r. Opiniowany jest członkiem rad naukowych Ośrodka Badań Historii Wojskowej i „Zeszytów Naukowych Muzeum Wojska” w Białymstoku, „Przeglądu

Historyczno-Wojskowego”, „Studiów z Dziejów Wojskowości”. Prowadzi badania nad konfliktem izraelsko-arabskim 1973 r. w ramach zespołu Yom Kippur War Working Study Group, uczestniczy w pracach Zespołu Historii Wojskowości przy Komitecie Nauk Historycznych PAN. Od 2009r. jest członkiem zespołu wydającego pod kierunkiem plk dr Marka Tarczyńskiego dokumenty operacyjne do wojny Polski z Rosją bolszewicką. W 2018 r. odbył staż w Litewskim Instytucie Historii

Dorobek naukowy

Miedzy uzyskaniem doktoratu a habilitacją Kandydat do tytułu profesora opublikował 5 monografii autorskich, 2 których był współautorem, 13 artykułów naukowych, 14 rozdziałów w opracowaniach zbiorowych, 5 recenzji, kilkanaście artykułów popularno-naukowych i popularyzatorskich. Ponadto wygłosił referaty na 23 konferencjach naukowych w kraju i za granicą. Dorobek ten został pozytywnie zrecenzowany w trakcie przewodu habilitacyjnego.

Dorobek naukowy Opiniowanego po uzyskaniu stopnia naukowego doktora habilitowanego należy uznać za pokaźny ilościowo, zwłaszcza że został wypracowany w ciągu sześciu lat. Składa się nań 5 monografii, 6 artykułów w krajowych punktowanych czasopismach naukowych, 24 publikacje współautorskie i rozdziały w opracowaniach zbiorowych, udział w 44 konferencjach naukowych w kraju i za granicą na których wystąpił z referatami. Dorobek uzupełnia ponad 60 publikacji o charakterze popularyzatorskim i popularno-naukowym.

Zainteresowania badawcze plk dr hab. Juliusza S. Tyma od początku koncentrowały się na zagadnieniach związanych z historią sztuki wojennej i historią kawalerii polskiej. W miarę rozwoju naukowego, potwierdzonego uzyskiwaniem stopni naukowych, uległy poszerzeniu o dziedziny pokrewne: dzieje broni pancерnej i kawalerii pancерnej PSZ, historię międzynarodowych konfliktów zbrojnych, biografistykę wojskową. Efektem tych zainteresowań jest wymieniony wyżej pokaźny dorobek pisarski. Od kilkunastu lat Opiniowany zajmuje się także samodzielnie, lub w ramach zespołu badawczego, wydawaniem źródeł do historii wojskowości. Miedzy innymi jako członek zespołu plk dr Marka Tarczyńskiego uczestniczył w przygotowaniu dwóch obszernych tomów dokumentów operacyjnych: *Bitwa Wołyńsko-Podolska 1920* oraz *Bitwa o Ukrainę 1920* opublikowanych w 2014 i 2016 r.

Kandydat do tytułu profesora przedstawił do oceny: 5 monografii, 25 publikacji współautorskich lub zamieszczonych w opracowaniach zbiorowych, 6 autorskich tekstów

opublikowanych w czasopismach punktowanych, 5 publikacji wydanych pod Jego redakcją naukową, opatrzonych przypisami, wstępem oraz 2 pozycje, których był współredaktorem.

W 2013 r. wydawnictwo Tetragon opublikowało monografię Opiniowanego pt. *Szkolić...Doskonalić...Być w gotowości do... Polskie jednostki pancerne w Wielkiej Brytanii w l. 1943-1946*. Ta niewielka objętościowo książka (115 s.) jest w zasadzie zbiorem czterech szkiców, które rozwijają zagadnienia poruszone skrótowo w innych publikacjach Autora. Łączy je związek z bronią pancerną PSZ w Wielkiej Brytanii. Przygotowane w oparciu o materiały Archiwum Instytutu Polskiego i Muzeum im. gen. Sikorskiego w Londynie (dalej IPMS) poszerzają stan wiedzy o niektórych aspektach organizacji, szkolenia i funkcjonowania polskiej broni pancernej (głównie 1 DPanc.) w Wielkiej Brytanii. Książka zaopatrzone jest w aparat naukowy, tabele, indeksy, lecz niestety brak jest bibliografii, nie znajdują też nazwisk recenzentów. To nakazuje zaliczyć ją do pozycji popularno-naukowych.

Przedstawiona do oceny monografia *Kawaleria w operacji i walce. Koncepcje użycia i wyszkolenia kawalerii samodzielnej Wojska Polskiego w latach 1921-1939*, Warszawa 2014, jest obszernym studium historyczno-wojskowym poświęconym organizacji, szkoleniu, koncepcjom operacyjnego użycia oraz taktyki kawalerii II Rzeczypospolitej. Podsumowuje stan wiedzy w obszarze poruszanych zagadnień, zawiera też szereg ustaleń i dociekań autora opartych na szerokiej bazie źródłowej i literaturze przedmiotu. Należy jednak zauważyć, że jest to drugie, poprawione i uzupełnione wydanie monografii – pierwsze miało miejsce w 2000 r. W drugim wydaniu autor wprowadził niewielkie zmiany konstrukcyjne, rozszerzył bazę źródłową, głównie w zakresie szkolenia kawalerii oraz uwzględnił nową literaturę przedmiotu. Nie wpłynęło to jednak na modyfikację tez i opinii wyrażonych w pierwszym wydaniu. Nie sposób zatem mówić o pracy oryginalnej lub znacząco zmodyfikowanej.

Inny charakter ma monografia *Operacja Józef. Operacja zaczepna Wojska Polskiego na Ukrainie wiosną 1920 r.*, wydana przez wydawnictwo AON w 2016 r. Ta pozycja została przygotowana w oparciu o materiały CAW/WBH, źródła drukowane i literaturę przedmiotu. Zaopatrzona w bibliografię i aparat naukowy, została skonstruowana zgodnie z klasycznym wzorcem prac przedstawiających bitwy i kampanie; zawiera opis terenu działań, polskich przygotowań oraz przebiegu i efektów ofensywy na Kijów prowadzonej na przełomie kwietnia i maja 1920 r. Zgadza się generalnie z dobrze udokumentowanymi źródłowo wnioskami Autora, z obowiązku recenzenta pozwalam

sobie zwrócić uwagę, że skoro – całkiem słusznie – poświęcono odrębny rozdział materiałowemu zabezpieczeniu działań oraz opisowi sieci kolejową jaką strona polska i rosyjska mogły wykorzystać do koncentracji, przegrupowań wojsk i dowozu zaopatrzenia, warto było chociaż krótko zaznaczyć olbrzymie kłopoty dowództwa polskiego z transportem kolejowym podczas przygotowań do ofensywy i wyjaśnić z czego wynikały.

Podobne zalety prezentuje monografia *Najnowocześniejsza armia II Rzeczypospolitej*, wyd. Tetragon 2018, oparta na materiałach IPMS w Londynie oraz The National Archives, London. Jest to zwięzłe, uporządkowane, dobrze udokumentowane źródłowo i opatrzone szeregiem wniosków Autora przedstawienie procesu motoryzacji PSZ na Zachodzie w l. 1940-45 i związanego z tym szkolenia wojsk, kadr specjalistów oraz planowanych, nigdy niestety ze względów politycznych nie zrealizowanych, planów motoryzacji kraju i wojska po zakończeniu wojny.

W swoim dorobku Opiniowany wymienił także obszerną monografię *Mokra Działoszyn 1939*. Książka doczekała się dwóch wydań w 2012 i 2014 r. Plk dr hab. J. Tym przygotował rozdział 3 opisujący przygotowania wojenne i mobilizację Wołyńskiej BK (91 s) oraz rozdział 5 poświęcony walkom tej brygady w dniach 1-4 września 1939 (71 s.). Przy Jego współpracy powstał także rozdział 1 *Kierunek łódzki w planowaniu wojennym w latach 1925-39* (67 s.). Monografia, zaopatrzona w obszerny aparat naukowy, daje najdokładniejszy w naszej literaturze opis działania wielkich jednostek GO „Piotrków” w dniach 1-3 września. Niestety, podobnie jak monografia poświęcona szkoleniu polskich jednostek pancernych w Wielkiej Brytanii, nie jest pracą recenzowaną.

Kandydat do tytułu profesora, jak wspomniano wyżej, uczestniczył w przygotowaniu do druku dwóch tomów dokumentów operacyjnych dotyczących wojny Polski z Rosją bolszewicką 1919-1920 r. Brał udział w przygotowaniu do druku materiałów do tomu *Bitwa Wołyńsko-Podolska 5 IX-21 X 1920* Warszawa 2014 (1436 s.), oraz materiałów do tomu *Bitwa o Ukrainę 1 I – 24 VII 1920*, Warszawa 2016 (1504 s.). W przypadku tego tomu, wspólnie z prof. dr hab. Grzegorzem Nowikiem przygotował także zakończenie i opracowanie naukowe tomu. Tomy dokumentów operacyjnych ukazują się od 1996 r. Jest to bodaj najdłużej wychodzące z istniejących wydawnictw źródłowych, a z pewnością także jedno z najlepszych. Wysoki poziom naukowy i obfitość materiału źródłowego czynią je wręcz niezbędnym dla historyka badającego dzieje wojny z Rosją bolszewicką we wszystkich jej aspektach. Wieloletnia obecność Opiniowanego w zespole redakcyjnym

jest w opinii recenzenta dowodem Jego wysokich kompetencji jako historyka wojskowości i specjalisty w zakresie edycji źródeł.

W punktowanych czasopismach naukowych Opiniowany zamieścił sześć publikacji. Dwie recenzje opublikowane na łamach Przeglądu Historyczno-Wojskowego (nr 4/2013 i nr 3/2014) zawierają wnikliwą ocenę recenzowanych monografii, szereg uwag wyłapujących potknięcia autorów, błędy w stosowaniu terminologii wojskowej, a w przypadku krytycznej oceny tekstu jednej z monografii obszernie uzasadnienie. Trzecią publikacją, również na łamach PHW, jest przygotowane przez Opiniowanego do druku, opatrzone przypisami i objaśnieniami sprawozdanie mjr Franciszka Szystowskiego ze stażu z brytyjskiej Dywizji Pancерnej Gwardii w 1942 r. W kwartalniku „Bezpieczeństwo. Teoria i Praktyka” nr 3 z 2017 r. ukazał się artykuł, w którym Opiniowany przeprowadził analizę użycia czterech wielkopolskich batalionów Obrony Narodowej w systemie osłony strategicznej w pierwszych dniach września 1939 r. Artykuł powstał w oparciu o materiały archiwalne CAW oraz IPMS).

„Studia Maritima” vol. XXIX z 2016 r. zamieściły na swoich łamach artykuł płk dr hab. J. Tyma o konfliktach lokalnych podczas zimnej wojny, zaś kwartalnik „Bellona” (4/2018) tekst o przedstawieniu polskiej sztuki wojennej lat 1919-1939 w artykułach opublikowanych przez „Bellonę” wychodzącą w okresie międzywojennym.

Wśród tekstów zamieszczonych w opracowaniach zbiorowych (rozdziałów, artykułów) 5 jest poświęconych kawalerii II Rzeczypospolitej, jeden działaniom kawalerii na obszarze Wielkich Jezior Mazurskich w 1914 r., 4 podejmują tematykę związaną z 1 DPanc. na Zachodzie, 3 dotyczą II Korpusu PSZ, 3 biografistyki (z tego dwa biografii dowódców kawalerii), 3 dotyczą konfliktów zbrojnych w dobie zimnej wojny, jeden Armii Polskiej na Wschodzie, 5 podejmuje inne zagadnienia związane z wojskiem i II wojną św. Autor najchętniej sięga do tematyki kawalerii; jest ona obecna również w tych artykułach poświęconych PSZ na Zachodzie, które dotyczą oddziałów i jednostek o rodowodzie kawaleryjskim oraz kadry wywodzącej się z kawalerii. Innym wyraźnie widocznym obiektem zainteresowań Opiniowanego są systemy dowodzenia i szkolenia wojska.

Większość tekstów powstała w oparciu o materiały źródłowe ze zbiorów CAW oraz IPMS. Wykorzystywane były także do zasoby The National Archives, Archiwum Państwowego w Poznaniu, źródła niemieckie, instrukcje i regulaminy polskie i anglojęzyczne, często też literatura memuarystyczna. Teksty cechuje staranna analiza zebranego materiału źródłowego, przekonująca argumentacja formułowanych wniosków i opinii, dobre wykorzystanie literatury przedmiotu. W kilku artykułach Autor podnosi

rolę osobowości dowódcy i znaczenie „esprit de corps” w szeregach wojska (*Doświadczenia i wnioski z działań Pułku Ułanów Karpackich w Tobruku w 1941 r. w „Samodzielna Brygada Strzelców Karpackich w obronie Tobruku”, Warszawa 2016 s. 137-152, Model powinności żołnierskich w procesie szkolenia kawalerii II Rzeczypospolitej i jego wojenna weryfikacja w „O powinnościach żołnierskich” t. III Oświęcim 2016, s. 57-73 i in.*) Trudno nie godzić się z twierdzeniem Opiniowanego, że swego czasu kierownictwo MON gloryfikując i stale odwołując się do amerykańskiego wzoru „military leaders” czy „team building”, jakby zapominało o własnej pięknej tradycji i wzorcach budowania „esprit de corps” wypracowanych w oddziałach kawalerii II RP.

Spośród pozycji, które redagował Kandydat d tytułu profesora cztery poświęcone są kawalerii II Rzeczypospolitej, jedną jest tom źródeł do wojny Polski z Rosją bolszewicką, jedną przygotowany do druku pamiętnik, jedna to opracowanie zbiorowe. Cztery spośród wymienionych wyżej pozycji opatrzone wstępem oraz obszernymi przypisami, jedną zakończeniem

Jako najważniejsze osiągnięcie naukowe (książkę profesorską), Opiniowany przedstawił monografię *Wielkopolska Brygada Kawalerii w kampanii 1939 roku*, wyd. Tetrakon Warszawa 2019. W pracy wykorzystano obfitą bazę źródłową ze zbiorów CAW/WBH, IPMS, Centralnego Archiwum Ministerstwa Obrony Federacji Rosyjskiej, The National Archives of the United States Microfilm Publications, Instytutu Józefa Piłsudskiego w Ameryce, Archiwum Państwowego w Poznaniu, źródła drukowane, memuarystykę oraz literaturę przedmiotu, w tym również niemiecką. Pod względem bazy źródłowej i literatury trudno Autorowi coś wytknąć.

We wstępie plk dr hab. J. Tym słusznie zauważył, że Wielkopolska BK jest najlepiej opisaną w historiografii jednostką kawalerii polskiej. Z drugiej strony w opisach jej działań na polach bitew września 1939 r. istnieje szereg luk i sprzeczności powielanych w literaturze przedmiotu. Autor postawił sobie za cel usystematyzowanie i zobiektywizowanie wiedzy o przygotowaniach wojennych brygady, wyjaśnienie wspomnianych „białych plam” i sprzeczności, ustalenie rzeczywistego przebiegu działań brygady oraz ich efektów.

Opiniowany zwięźle, ale dokładnie przedstawił przygotowania wojenne i mobilizację brygady, ocenił jakość jej wyposażenia, możliwości bojowe. W opisie działań jednostki we wrześniu 1939 r. skupił uwagę na analizie systemu dowodzenia czyli planowania, organizowania i prowadzenia działań na szczeblu brygady, z rzadka tylko odnosząc się działań na poziomie oddziału lub pododdziału, oraz na przedstawieniu stoczonych walk.

Zgodnie z tradycyjną strukturą opracowań poświęconych bitwom i kampaniom, rozdziały opisujące działania bojowe zawierają krótką charakterystykę wojskowo-geograficzną terenu walki, natomiast kończy je podsumowanie z wnioskami zawierającymi ocenę dowodzenia, zastosowania zasad sztuki wojennej w skali taktycznej i osiągniętych efektów.

Drobiazgowa analiza materiału źródłowego Autorowi umożliwiła doprecyzowanie szeregu szczegółów i chronologii wydarzeń jak również wyjaśnienie niektórych sprzeczności funkcjonujących w opisach działań brygady. Natomiast rekonstrukcja procesu dowodzenia brygadą została uwieńczona częściowym tylko sukcesem, przede wszystkim z uwagi na szczupłość materiału źródłowego. W niektórych walkach system dowodzenia działał prawidłowo, w innych zawodził; w monografii zostały omówione przykłady i przyczyny takiego „nierównego” funkcjonowania aparatu dowodzenia. Jedną z najważniejszych była zdaniem Autora słabość łączności radiowej na poziomie brygady (mała elastyczność systemu, wadliwy sprzęt). Wykazano ponadto, w jaki sposób zawodność systemu dowodzenia sprawiała, że nie zawsze Wielkopolska BK była w stanie efektywnie stosować zasadę manewru, koncentracji sił i środków w miejscach decydujących o wyniku walki.

Autor wskazał na dobry poziom dowodzenia na poziomie szwadronu, bardzo dobre przygotowanie dowództwa brygady do zaplanowania i przeprowadzenia długich marszów BK oraz na dobrą kondycję fizyczną koni. Dokonał także oceny funkcjonowania służby tylów, taborów, podkreślił doskonale przygotowanie do walki 7 dywizjonu artylerii konnej i kilkakrotnie zaznaczył świetną postawę żołnierzy brygady, którzy jego zdaniem zasłużyli „na najwyższą ocenę”.

Analiza systemu dowodzenia, jego organizacji, funkcjonowania oraz walk stoczonych przez Wielkopolską BK, pozwoliła na interesującą próbę oceny praktycznego zastosowania w działaniach tej jednostki zasad sztuki wojennej w wymiarze taktycznym – ocena ta została zobrazowana w tab. 21 na s. 368.

Dzięki sięgnięciu do źródeł niemieckich autor mógł przedstawić siły przeciwnika, z którym brygada prowadziła boje, jego reakcję na działania strony polskiej, a także dokonać weryfikacji utrwalonego się w naszej historiografii obrazu efektów walk Wielkopolskiej BK.

Reasumując, recenzowane opracowanie jest interesującym, obszernym studium dowodzenia i analizą możliwości bojowych Wielkopolskiej BK weryfikowanych w niezwykle trudnych warunkach pól bitewnych wrześnie, w konfrontacji z wielką

przewagą nieprzyjaciela. Napisane z zachowaniem nazewnictwa fachowego, objaśnianego językiem dostępnym dla przeciętnego czytelnika, oparte na szerokiej bazie źródłowej prezentuje wysoki poziom naukowy. Można je zaliczyć do najlepszych monografii poświęconych walkom wielkich jednostek Wojska Polskiego w 1939 roku

Dorobek dydaktyczny i organizacyjny

Opiniowany wypromował jednego doktora, druga rozprawa doktorska przygotowana pod jego kierunkiem została złożona w lutym 2019 r. do Rady Wydziału Bezpieczeństwa Narodowego Akademii Sztuki Wojennej. Był recenzentem czterech rozpraw doktorskich oraz w jednym postępowaniu habilitacyjnym. Przygotował i wdrożył cztery programy kształcenia na Rocznych Podyplomowych Studiach Polityki Obronnej, rocznych Podyplomowych Studiach Współczesne Konflikty Zbrojne, rocznych Podyplomowych Studiach Turystyka Historyczno-Militarna, studiach I stopnia na kierunku Obronność.. Jest autorem kilkunastu recenzji wydawniczych prac naukowych. Opiniowany prowadzi badania w ramach zespołu Yom Kippur War Working Study Group

Dorobek w zakresie popularyzacji nauki

Opiniowany może poszczycić się znaczącym dorobkiem w dziedzinie popularyzacji nauki. Jest jednym z autorów popularnej serii „Wielkiej Księgi Kawalerii Polskiej”, pomysłodawcą i jednym z autorów serii „Śladami polskich gąsienic 140-1947. Polskie oddziały pancerne na Zachodzie”, która także zdobyła uznanie na rynku czytelnictwa. Współpracuje z kwartalnikiem „Polska Zbrojna – Historia”, tygodnikiem „Polityka” i „Pomocnikiem Historycznym”. Plonem tej współpracy jest kilkadziesiąt artykułów poświęconych dziejom oręża polskiego. Wystąpił w kilkunastu programach telewizyjnych i radiowych popularyzujących wiedzę o historii Polski i tradycje oręża polskiego. Uczestniczył jako ekspert w dwóch filmach dokumentalnych realizowanych przez TVP Rzeszów i TVP Lublin.

Działalność ekspercka

W l. 2015-2016 płk dr hab. J. Tym uczestniczył w pracach podolanego przez szefa Kancelarii Prezydenta RP zespołu do opracowania projektu odznaczenia wojskowego nadawanego za wybitne czyny bojowe. Brał udział w przygotowaniu projektu Orderu

Krzyża Wojskowego oraz w pracach związanych z restytucją Medalu za Długoletnią Służbę.

W 2017 r., w ramach Zespołu do opracowania i opiniowania spraw związanych z orderami i odznaczeniami, heraldyką i weksykologią przy Kancelarii Prezydenta RP uczestniczył w opracowaniu projektu Medalu Stulecia Odzyskania Niepodległości.

W l. 2005-2014 i od 2018 r. jest członkiem Komisji Historycznej do spraw Symboliki Wojskowej Ministerstwa Obrony Narodowej.

Jest również członkiem Rady Naukowej „PHW, Rady Naukowej białostockich „Studiów z Dziejów Wojskowości, „Zeszytów Naukowych Muzeum Wojska” w Białymstoku oraz Ośrodka Badań Historii Wojskowej

Wniosek końcowy

Plk dr hab. Juliusz S. Tym przedstawił do oceny obfity dorobek naukowy. Pewną jego słabością jest brak publikacji obcojęzycznych; został on jednak w opinii recenzenta wyrównany aktywnością naukową, która znalazła odzwierciedlenie w dużej liczbie artykułów i monografii w j. polskim opublikowanych zarówno przed uzyskaniem stopnia doktora habilitowanego jak i po habilitacji.

W swoich dociekaniach Opiniowany łączy wiedzę oficera zawodowego z pasją badawczą historyka. Wykazuje dokładność, dociekliwość w poszukiwaniu szczegółów, nie tracąc równocześnie z oczu szerszego spojrzenia na badane zagadnienia, ich kontekstów i wzajemnych powiązań. Jego publikacje cechuje dbałość o język, precyzyjność sformułowań i używanej terminologii wojskowej. Krąg zainteresowań, zaznaczony mocno już na początku drogi naukowej, z biegiem lat w sposób naturalny ulegał poszerzeniu o nowe wątki, zawsze jednak związane z szeroko rozumianą historią wojskowości, ze szczególnym uwzględnieniem Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie i kawalerii II Rzeczypospolitej, zarówno konnej jak i zmotoryzowanej (pancernej). W opracowaniu tematów badawczych, stosowaniu warsztatu naukowego historyka widać staranność, dokładność i systematyczność. Są one właściwe dla całej drogi naukowej Kandydata do tytułu profesora. Nie ma w niej lat przestojów, ani gwałtownych przyspieszeń przed uzyskaniem kolejnego stopnia naukowego. Obecna jest natomiast stała aktywność badawcza, dokumentowana w każdym roku nowymi publikacjami naukowymi oraz – co warto zaznaczyć – znaczną liczbą artykułów popularnonaukowych. Obfity dorobek pisarski prezentujący wyniki badań, udział w wielu konferencjach naukowych pozwolił Opiniowanemu wejść do grona wysoko cenionych specjalistów historii wojskowości,

zwłaszcza w zakresie dziejów kawalerii II Rzeczypospolitej i PSZ na Zachodzie. Wysoką ocenę jego wiedzy i kompetencji badawczych potwierdza także powoływanie Opiniowanego do zespołów eksperckich i rad naukowych.

Z praca naukową i wymogami służby wojskowej Opiniowany potrafił harmonijnie łączyć popularyzowanie historii w licznych artykułach, wystąpieniach na antenie radia i w programach telewizyjnych.

Ocena materiału przekazanego do recenzji pozwala sformułować wniosek, że dorobek naukowy Opiniowanego został znacząco powiększony po habilitacji i uwieńczony wysoko ocenioną „książką profesorską”. Jest wsparty wystarczającym dorobkiem w zakresie dydaktyki, organizacji nauki i dużym w zakresie popularyzacji historii. Tym samym spełnia warunki nakreślone ustawą o stopniach i tytułach naukowych i uzasadnia wystąpienie z wnioskiem o nadanie płk dr hab. Juliuszowi Tymowi tytułu naukowego profesora. Taką też opinię przedkładam Radzie Naukowej IH PAN

prof. dr hab. Janusz Odziemkowski